

SZAKRÁLIS ÉPÍTÉSZE

2021/22. 2. FÉLÉV

ALAPADATOK		
TANTÁRGY NEVE	Bevezetés a szakrális építészetbe	Sacral architecture
TANTÁRGY KÓDJA(I)	SGYMTET0012XA	
SZERVEZETI EGYSÉG	Óbudai Egyetem Ybl Miklós Építéstudományi Kar, Építészmérnöki Intézet	
SZAK, TAGOZAT	építészmérnök BSc	nappali
TANTÁRGYFELELŐS OKTATÓ (Tárgyat irányító oktató)	Dr. habil Csanády Gábor Mátyás DLA főiskolai tanár csanady.gabor.matyas@ybl.uni-obuda.hu	fogadóórája a szorgalmi időszakban: a honlapon közzétéve az esetleges változások, egyébként csütörtökön 11:40, e-mailes egyeztetéssel. Online oktatás esetén Zoomon, szintén e-mailen egyeztetve.
OKTATÓK, ELŐADÓK	Dr. habil Csanády Gábor Mátyás DLA főiskolai tanár csanady.gabor.matyas@ybl.uni-obuda.hu	fogadóórája a szorgalmi időszakban: a honlapon közzétéve az esetleges változások, egyébként csütörtökön 13:40, e-mailes egyeztetéssel. Online oktatás esetén Zoomon, szintén e-mailen egyeztetve.
ELŐKÖVETELMÉNY	nincs (tárgy neve és kódja ha van)	
ELŐADÁSOK SZÁMA (HETENTE)	2 óra	
TANTERMI GYAKORLAT/ LABORGYAKORLAT (HETENTE)	0 óra	
TEREP- ES TANÜZEMI GYAKORLAT (HETENTE)	0 óra	
SZÁMONKÉRÉS MÓDJA	Vizsga, ami esetleg kiváltható a félév végi próbavizsga alapján megajánlott jeggyel, vagy az oktatóval leegyeztetett tanulmánnyal.	
MEGSZEREZHETŐ KREDITPONTOK	2 kredit	
TANTÁRGY FEALADATA, RÖVID LEÍRÁSA	A kimondottan szakrális épületek mellett tárgyalják azokat az építészeti magatartásmódokat, amelyek a szakrális épületekben érhetőek leginkább tetten, de amely minden építészeti kifejezés alapját képezik. A tárgy megfelelő szintű elsajátítása esetén a hallgatók képesek lesznek a leggyakrabban előforduló építészeti gesztusok értelmezésére, a szakrális építészet egyes kérdéseinek átgondolására.	
AJÁNLOTT SZAKIRODALOM	ELIADE, Mircea: A szent és a profán, Bp. 1987, Európa. HUMPHREY, Caroline - VITEBSKY, Piers: Építészet és vallás, Budapest, 1998, Helikon és Magyar Könyvklub. GUZSIK Tamás: A keresztény liturgiák építészeti terének fejlődése. segédlet Bp. 1988, BME Ép.tört. és Elm.Int. GUZSIK Tamás: Szakrális építészeti terek funkcióelemzése I.-III. segédlet Bp. 1988, BME BOUYER, Louis: Építészet és liturgia Bp. 2000. Agapé. Wellner István: Kalauz Európa vallási műemlékeinek megtekintéséhez, Bp. 1990, Panoráma.	
SZÜKSÉGES TECHNIKAI ESZKÖZÖK	A vizsgák alkalmával mobiltelefon és egyéb segédeszköz használata tilos! Online oktatás esetén: Kapcsolattartás: Neptun rendszerben, E-learningen és e-mailen. Tananyagok: E-learning rendszerben megtalálhatóak szerint Órák megtartása: E-learning rendszerben jelzett linkeken, Zoom rendszerben	

HÉT	ELŐADÁS csütörtökönként 14:25 - 16:05 terem: 106/a	ELŐADÁS FORMÁJA
1. feb. 10.	A SZAKRÁLIS ÉPÍTÉSZET fogalma, bevezetés, fogalmi, filozófiai, etimológiai alapok, egzisztenciális és eszkatologikus kontextus. A SZAKRALITÁS FORRÁSAI, Rudolf Ottó leírása a vallásos tapasztalatról, Mircea Eliade a hierophánia paradoxonáról. A szent és a profán létforma tapasztalati élményvilága. Tipikus szent helyek. A szent katolikus értelmezése. A szentség forrásai.	JELENLÉTI
2. feb. 17.	AZ ÓKORI KULTÚRÁK szakrális építészetének egyes elemei. A görög hestia és peribolos szabályai. A görög templom és oltár szakrális terei és azok funkciói. A kétpólusú rítus sajátosságai. AZ EGYIPTOMI ÚJBIRODALOM templomainak jellegzetes téri elemei és azok funkcionalitása.	JELENLÉTI
3. feb. 24.	MAGASLATOK ÉS SÁTOR, zsidó hagyományok Salamon előtt. A Migdal típus, a megaron típus és a keresztházas (Árád) típus. A magaslatok kultuszgyakorlata.	JELENLÉTI
4. márc. 03.	A JERUZSÁLEMI TEMPLOM: Salamon, és a Második Templom: Zerubbábel és Heródes temploma. Építési periódusok, L. Ritmeyer rekonstrukciója. EZEKIEL TEMPLOMA, a Látomások és a Qumráni tekercsek templomai. Irodalmi források. Az előadó rekonstrukciója.	JELENLÉTI
5. márc. 10.	ZSINAGÓGÁK ÉS GYÖKEREK, Az antikvitás zsinagógái, jellegzetes terei és rítusa, térstruktúrák, a galileai és a diaszpóra típus, a Királyi Csarnok a Jeruzsálemi templomban.	JELENLÉTI
6. márc. 17.	A KERESZTÉNY SÉG ELSŐ TEMPLOMAI, Keresztény őstemplomok Templomok a Milánói Ediktum előtt, Dura-Europos, Akaba, Sardes a típusfejlődés korai és későbbi szakaszának épülettípusai. A bazilika korai rítusai.	JELENLÉTI
7. márc. 24.	LITURGIÁK A KERESZTÉNY ÓKORBAN ÉS KÖZÉPKORBAN A római bazilika, a középkori katedrálisok jellegzetes terei és fejlődése a rítus oldaláról. Lettner és Jubé. A keleti fejlődési vonal jellegzetes ágai. Centrális épület típusok.	JELENLÉTI
8. márc. 31.	A RÓMAI KATOLIKUS EGYHÁZ RÍTUSGYAKORLATA ÉS ÉPÜLETEI A liturgikus konstitúció előírásai, a gyülekezeti templom, kultusztemplom, a zárándoktemplom, a memóriatemplom épülettípusok, a templom liturgikus szerkezete, funkciói	JELENLÉTI
9. ápr. 07.	A REFORMÁLT EGYHÁZAK RÍTUSGYAKORLATA ÉS ÉPÜLETEI Az evangélikus templom két fő építészeti követelménye. A tér liturgikus szerkezete, funkciói, szokásos berendezése. A református rítusgyakorlat, funkciók, berendezés.	JELENLÉTI
ápr. 14.		rektori szünet
10. ápr. 21.	A KELETI EGYHÁZAK RÍTUSGYAKORLATA ÉS ÉPÜLETEI Az ortodox templom jellegzetes terei és az ikonosztáz szerepe, szerkezete. Az autokefál ortodox egyházak és az uniált egyházak fejlődési különbségei. A görög katolikus templom jellegzetes terei.	JELENLÉTI
11. ápr. 28.	A SZAKRÁLIS TÉRKÉPZÉS ESZKÖZEI A középpont, a béma, a fény, a feltekintés, a nap, a kozmogónia, a hitelesség, a tágasság, misztikum, szerkesztettség, tisztaság, az elválasztás, a tengelyesség szerepe	JELENLÉTI
12. máj. 05.	A SZAKRÁLIS TÉRKÉPZÉS ÉS TÉRALAKÍTÁS IDŐSZERŰ KÉRDÉSEI és problémái, a hagyományok szerepe, új funkcionális kihívások, ÖSSZEFOGLALÁS	JELENLÉTI
13. máj. 12.	Próbavizsga	JELENLÉTI

A FÉLÉV TELJESÍTÉSÉNEK KÖVETELMÉNYEI		
ÉVKÖZI FELADATOK ÉS SZÁMONKÉRÉS		
KÖVETELMÉNY	LEÍRÁS	ÉRTÉK (pont, %, jegy)
A FOGLALKOZÁSOKON VALÓ RÉSZVÉTEL KÖVETELMÉNYEI	A gyakorlatokról legfeljebb három alkalommal lehet hiányozni, a tantárgyi követelményekre az Egyetemi Tanulmányi és Vizsgaszabályzat illetve a kari kiegészítésében foglaltak érvényesek. (kiemelten ETVSZ 46. §)	-
AZ IGAZOLÁS MÓDJA A FOGLALKOZÁSOKON ÉS A VIZSGÁN VALÓ TÁVOLLÉT ESETÉN	A távollétet orvosi igazolás mellett tekintjük igazoltnak.	-
Elő-vizsga / vizsga	Szóbeli vizsga a félév előadásainak anyagából. A próbavizsgát nem kötelező megírni, de teljesítésével megajánlott jegy szerezhető.	

FÉLÉVZÁRÁS KÖVETELMÉNYEI					
AZ ALÁÍRÁS MEGSZERZÉSÉNEK FELTÉTELEI	A gyakorlatokon való aktív részvétel a fenti követelmények szerint. Amennyiben a fentiek bármelyike nem teljesül, a félév megtagadásra kerül. Aláíráspótló vizsga a vizsgaidőszak első 10 napjának valamelyikén, a Neptunban kiírásra kerülő vizsgaidőpontban. Ennek keretében egy hiányzás pótolható. Ez a vizsga díjköteles.				
MEGAJÁNLOTT JEGY MEGSZERZÉSÉNEK FELTÉTELEI	A próbavizsgán megfelelő eredmény esetén 4 - JÓ vagy 5 - JELES eredmény ajánlható meg				
A VIZSGÁRA BOCSÁTÁS FELTÉTELEI	Vizsgát csak azok a hallgatók tehetnek, akik az aláírást megszerezték az aktuális félévben. A vizsgaidőszakban a hallgató a Neptunban kijelölt vizsganapok valamelyikén vizsgázik.				
A VIZSGAJEGY KIALAKÍTÁSA	A vizsga 5-15 perc felkészüléssel kezdődik, amit kb. 20 perces szóbeli rész követ. Online vizsga esetén nincs felkészülési idő.				
	A értékelés a nyújtott teljesítmény alapján történik öt fokozatú vizsgajeggyel. Aki a próbavizsga alapján megajánlott jegyet elfogadja, annak nem kell vizsgáznia. Vizsgázás esetén nem számít a próbavizsga korábbi eredménye. A próbavizsga és vizsgák alkalmával segédeszköz nem használható. Mobiltelefon, okosóra használata is tilos!				
	1- ELÉGTELEN	2 - ELÉGSGÉGES	3 - KÖZEPES	4 - JÓ	5 - JELES